

Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata okupila je stručnu radnu skupinu za izradu prijedloga zakona o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, određujući složeni sustav uvjeta za unaprjeđenje kakvoće zdravstvene zaštite građana republike hrvatske kao i zaštite prava svih korisnika zdravstvene zaštite na teritoriju Republike Hrvatske:

Izrađen u skladu sa ustavom Republike Hrvatske i s preporukom br. R (2000) 5 odbora poslanika Vijeća Europe (committee of ministers, council of Europe) iz veljače 2000. Godine, ovaj zakon regulira prava i obveze pacijenata u Republici Hrvatskoj, uvažavajući temeljne principe i preporuke:

- Deklaracije o promicanju prava pacijenata u Europi svjetske zdravstvene organizacije za zemlje članice EZ , Amsterdam, 1994.;
- Konvencije o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine: konvencija o ljudskim pravima i biomedicini vijeća Europe, Oviedo, 1997. S pojašnjavajući izvješćem u svezi konvencije o ljudskim pravima i biomedicini, Strasbourg, 1997;
- Univerzalnu deklaraciju UN o ljudskim pravima prihvaćenu na generalnoj skupštini g. 1948;
- Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, iz 1950;
- Međunarodnog ugovora o civilnim i političkim pravima i međunarodni ugovor o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966;
- Konvencije o zaštiti pojedinca s obzirom na automatsko procesuiranje osobnih podataka iz 1981;
- Konvencije o pravima djeteta usvojenu na generalnoj skupštini ujedinjenih naroda 1989;

Osiguravajući poštivanje ustava republike hrvatske i na njegovim odredbama utemeljenu zaštitu prava pacijenata, štiteći interese zdravlja svih građana republike hrvatske te štiteći ljudska prava.

Split, 20.prosinca 2002.

Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata

Radna grupa za izradu prijedloga

Zakona o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata

u sastavu:

Prof.dr.sc. Biserka Belicza, dr.med.; Prim.mr.sc. Egidio Cepulic, dr.med.;

Maja Lackovic, dipl.iur.; Josip Madaric, dipl.iur.; Prof.dr.sc.don Tonči Matulić; Sofija Novak, dipl.iur.; Prof.dr.sc. Dubravko Orlić, dr.med.; Prim.dr.sc. Ljubomir Radovančević, dr.med.; Mr.sc. Đula Rušinović-Sunara, dr.med.; Mr.sc. Antun Sabljak, dipl.iur.; Doc.dr.sc. Mirko Stifanić; Akademik Anton Svajger, dr.med.; Prof.dr.sc. Božidar Vrhovac, dr.med.

izradila je slijedeći

prijedlog za izradu zakon

**ZAKON O PRAVIMA,
OBVEZAMA
I ODGOVORNOSTIMA
PACIJENATA**

Prvi dio

ZAJEDNICKE I OPĆE ODREDBE

1. Svrha i cilj Zakona

Članak 1.

Svrha je ovoga zakona stvoriti pravne pretpostavke na osnovi kojih je svim pacijentima u sustavu zdravstvene zaštite republike hrvatske osigurano poštivanje ljudskog dostojanstva fizičkog i psihičkog integriteta, osobnosti i prava na samoodređenje. U tom cilju ovim će se zakonom:

(1) utvrditi osnovna prava pacijenata i načine njihove zaštite te njihove dužnosti i obveze prilikom korištenja zdravstvene zaštite i osiguravanja tih prava;

(2) stvoriti osnove za humane i partnerske odnose između pacijenata i davatelja zdravstvene usluge na svim razinama provedbe. Ti se odnosi zasnivaju na uzajamnom poštovanju i autonomnosti te pravima i odgovornostima svih partnera. Tako se i pacijentima omogućava njihovo pravo na aktivno sudjelovanje u osmišljavanju i kreiranju zdravstvene politike.

(3) promicati poboljšanje kakvoće zdravstvene zaštite usklađivanjem prava, obveza i odgovornosti kako njezinih korisnika tako i onih koji je omogućavaju i pružaju na svim razinama provedbe.

Članak 2.

Zakon se primjenjuje na sve osobe koje na području Republike Hrvatske koriste usluge zdravstvene zaštite te obvezuje sve pravne subjekte i zdravstvene djelatnike koji sudjeluju u njezinu pružanju i osiguravanju.

2. Definiranje pojmova

Članak 3.

Za potrebe ovog Zakona:

a) Pacijent je svaka osoba, bez obzira na dob, spol, rasnu, vjersku i drugu pripadnost, imovno stanje, vrstu i stupanj zdravstvenih potreba, bolesna ili zdrava, koja u bilo kojoj

zdravstvenoj ustanovi i/ili privatnoj praksi zatraži određenu uslugu ili nastoji zadovoljiti svoju zdravstvenu potrebu.

U tom smislu pacijenti u najširem smislu rijeci jesu svi građani s obzirom na svoju obvezu podvrgavanja mjerama primarne prevencije, odnosno, onog dijela zdravstvene zaštite koji je od najšireg nacionalnog interesa i kojim su obuhvaćeni svi građani Republike Hrvatske koji su to rođenjem i državljanstvom.

U uvjetima utvrđenima ovim Zakonom, drugim zakonima i međunarodnim ugovorima, pacijentima se smatraju i strani državljani koji koriste bilo koji oblik zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama i/ili privatnim praksama na području Republike Hrvatske;

b) Zdravstvena ustanova je svaka zakonom dopuštena i prema zakonu organizirana ustanova u državnom, mješovitom ili privatnom vlasništvu u kojoj se pruža bilo koji oblik primarne ili specijalizirane zdravstvene zaštite: savjetodavni, preventivni, dijagnostički, terapijski, rehabilitacijski ili palijativni. Zdravstvenim ustanovama u širem smislu smatraju se i sve ustanove i privatne prakse koje u smislu propisa o zdravstvenoj zaštiti cine sastavni dio zdravstvenog sustava;

c) Medicinska dokumentacija je skup svih pisanih ili na drugi način priređenih (na elektronskom mediju i sl.) Dokumentata u kojima su sadržani stručno relevantni podaci o pacijentovoj bolesti i o njegovu zdravstvenom stanju, te upute o liječenju i upute dane u svrhu ostvarivanja pacijentovih prava na zdravstvenu zaštitu;

d) Radna dijagnoza je privremena, pretpostavljena dijagnoza na osnovi koje se usmjeravaju i poduzimaju mjere za postavljanje konačne dijagnoze;

E) Zdravstveni djelatnik je doktor medicine ili stomatologije te svaki drugi stručno obrazovani medicinski djelatnik koji je uključen u sustav pružanja zdravstvene zaštite i koji temeljem posebnih zakona ima odgovarajuća prava, obveze i odgovornosti, a zaposlen je u zdravstvenoj ustanovi/privatnoj praksi.

Kada se ostvarivanje određenih pacijentovih prava odnosi na nemedicinske usluge koje su mu potrebne tijekom pružanja zdravstvene zaštite, tada se odredbe ovog Zakona odnose i na djelatnike čije obrazovanje nije medicinsko, ali su zaposleni u zdravstvenoj ustanovi;

F) Znanstveno istraživanje je istraživanje poduzeto u svrhu stjecanja novih spoznaja primjenjivih za unapređivanje zdravlja i liječenje bolesnih;

3. Temeljne odredbe

Članak 4.

(1) Tijekom korištenja usluga zdravstvene zaštite svakome pacijentu mora biti osigurana zaštita njegovih prava. Pacijentova osobna sloboda i pravo na samoodređenje mogu se iznimno ograničiti samo kada je to opravdano njegovim zdravstvenim stanjem te u slučajevima i na način posebno određen ovim Zakonom.

(2) Tijekom pružanja i korištenja usluga zdravstvene zaštite moraju se bez ikakve diskriminacije poštovati načela jednakosti, sveobuhvatnosti, kontinuiranosti i dostupnosti.

Drugi dio

Prava, obveze i odgovornosti pacijenata

(1) Prava, obveze i odgovornosti korisnika i davatelja usluga zdravstvene zaštite utvrđuju se ugovorom o zdravstvenoj usluzi na načelima partnerskog odnosa. Taj Ugovor sklapaju davatelj i korisnik (pacijent) zdravstvene usluge. Za maloljetne osobe i osobe bez poslovne sposobnosti sklapaju ga njihovi zakonski zastupnici, roditelji ili skrbnici. Za pružanje usluga zdravstvene zaštite vrijedi načelo slobode ugovaranja, uz neke iznimke odnosno ograničenja na strani davatelja zdravstvenih usluga.

(2) ograničenja iz prethodnog stavka odnose se na slučajeve kada je davatelj dužan hitno i neodgodivo pružiti medicinsku intervenciju, te kada je pružanje zdravstvene zaštite uvjetovano vrstom zdravstvenog osiguranja pacijenta.

1. Prava pacijenata

1.1. Pravo na zdravstvenu zaštitu i odgovarajuću kontinuiranu medicinsku skrb

Članak 5.

(1) Po ovome Zakonu svi pacijenti imaju opće i jednako pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu te medicinsku skrb primjerenu svojem zdravstvenom stanju, u skladu s opće prihvaćenim visokim stručnim standardima i etičkim načelima, u najboljem interesu pacijenta i uz poštivanje njegovih osobnih stavova. Isto tako, svi pacijenti imaju i jednake obveze i odgovornosti u korištenju usluga zdravstvene zaštite.

(2) To opće pravo, utvrđeno u stavku (1) ovog članka, može biti privremeno, utvrđeno povoljnije u korist drugog pacijenta, ako mu je u trenutku potrebe pružanja zdravstvene zaštite, zdravstveno stanje takvo, da zahtijeva poduzimanje hitnih medicinskih mjera. U tom slučaju može svoja prava ostvariti prije ili na drugi način nego drugi pacijenti, kojima u istom trenutku zdravstveno stanje ne zahtijeva istu razinu hitnosti intervencije, niti im osjetno ugrožava Život i zdravlje.

(3) Pacijent ima pravo zahtijevati od svake zdravstvene ustanove u širem smislu da mu priopći opće i posebne uvjete za ostvarivanje zdravstvene zaštite u njoj, njezinu unutrašnju organizaciju i način rada, njezina prava, obveze i odgovornosti prema pacijentima, te postupak za zaštitu pacijentovih prava koji je propisan u toj zdravstvenoj ustanovi. Ako pacijent to i ne traži, odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi, pri prvom

susretu s pacijentom, dužna ga je o tome unaprijed obavijestiti, pretežno u pisanom obliku, ili davanjem jasnih, usmenih naputaka o načinu, uvjetima i vremenu ostvarivanja zdravstvene zaštite.

(4) Pravo, uvjeti i način ostvarivanja zdravstvene zaštite ureduju se posebnim pravnim aktom pri čijoj se izradi partnerstvo između pacijenata i davalaca zdravstvene zaštite osigurava prema ovom zakonu.

1.2. Pravo na poštivanje ljudskog dostojanstva i osobnosti

Članak 6.

(1) U svim uvjetima pružanja i korištenja zdravstvene zaštite, svaki pacijent ima pravo na zaštitu svoga ljudskog dostojanstva te fizičkog i psihičkog integriteta, uz poštivanje svoje osobnosti, intimnosti, svjetonazora, moralnih i vjerskih uvjerenja.

(2) Svaki pacijent ima pravo na najvišu razinu olakšavanja svoje patnje prema trenutačnom stanju medicinskog znanja, na humanu palijativnu skrb u posljednjem stadiju bolesti te na dostojanstveno umiranje i smrt.

(3) U nedostatku odredaba u ovom Zakonu, na pacijentu se mogu obavljati samo oni zahvati koji su neophodni za njegovu zdravstvenu skrb.

(4) Tijekom pružanja usluga zdravstvene zaštite, pacijentu se korištenje njegovih prava može ograničiti samo na određeno vrijeme, do mjere i na način koji su određeni zakonom i uvjetovani njegovim zdravstvenim stanjem.

(5) Tijekom pružanja zdravstvene zaštite pacijentova se osobna sloboda i prava mogu ograničiti (fizičkim, kemijskim, biologijskim ili psihologijskim metodama ili postupcima) samo u slučaju hitnosti ili u interesu zaštite Života, fizičke sigurnosti i zdravlja pacijenta ili drugih osoba. To ograničenje ne smije imati karakter kažnjavanja i smije trajati samo toliko dugo koliko traje uzrok zbog kojega je ono određeno. O poduzimanju takve mjere mora u najkraćem roku (ne dužem od 16 sati) biti obaviješten zastupnik prava pacijenata, gdje god je dostupan.

(6) Ograničavanje osobne slobode i prava može odrediti pacijentov nadležni doktor medicine (osim ako ovaj Zakon propisuje drukčije) uz točno obrazloženje razloga i trajanja primjene. U nedostatku stalnog liječničkog nadzora u posebno opravdanim slučajevima ograničenje može privremeno odrediti obučena medicinska sestra. Nadležni doktor medicine mora o tome biti obaviješten bez odgode te mora unutar 16 sati odobriti mjere ograničenja u pisanom obliku.

(7) Pacijenta se može staviti na čekanje samo iz razumnog razloga i na razumno vrijeme. Pacijent ima pravo uvida u listu Čekanja.

1.3. Pravo na održavanje osobnih kontakata

Članak 7.

Tijekom boravka u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi pacijent ima pravo održavanja pismenog ili usmenog kontakta s drugim osobama te primanja posjetitelja sukladno pravilima o ponašanju pacijenata u toj zdravstvenoj ustanovi.

Također ima pravo zabraniti posjete određenoj osobi ili osobama.

1.4. Pravo na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove

Članak 8.

(1) Pacijent ima pravo samovoljno napustiti zdravstvenu ustanovu, osim u okolnostima određenim zakonom kada i ako bi to štetilo njegovoj fizičkoj sigurnosti i/ili zdravlju ili sigurnosti drugih.

(2) O namjeri napuštanja ustanove pacijent mora obavijestiti nadležnog doktora medicine, te se to mora upisati u pacijentovu medicinsku dokumentaciju.

(3) Ako pacijent samovoljno napusti zdravstvenu ustanovu bez najave, nadležni doktor medicine to mora upisati u njegovu medicinsku dokumentaciju. Ako to nalaze pacijentovo zdravstveno stanje, doktor medicine o tome mora obavijestiti nadležne vlasti, podredno obitelj, od pacijenta određenu osobu kao i zastupnika prava pacijenata ako je dostupan. U slučaju pacijentove ograničene poslovne sposobnosti ili njezina nedostatka treba obavijestiti pacijentova pravnog zastupnika.

(4) Pacijent i njegov najbliži rođak koji je naveden prilikom prijama, odnosno barem jedan punoljetni član njegova zajedničkog kućanstva/domaćinstva, moraju najmanje 24 sata unaprijed biti obaviješteni o otpuštanju iz zdravstvene ustanove.

(5) U slučaju nedostatka poslovne sposobnosti pacijenta, pravo definirano stavkom (1) ovog članka može se ostvariti uz dopuštenje njegova pravnog zastupnika.

1.5. Pravo na obaviještenost

Članak 9.

(1) Pacijent ima pravo na potpunu osobnu obaviještenost o:

(a) Svome zdravstvenom stanju, uključujući medicinsku procjenu rezultata i ishoda poduzete zdravstvene skrbi,

(b) Preporučenim pregledima i zahvatima te planiranim datumima za njihovo obavljanje,

(c) Mogućim prednostima i rizicima obavljanja ili neobavljanja preporučenih pregleda ili zahvata,

(d) Svome pravu na odlučivanje o preporučenim pregledima ili zahvatima,

(e) Mogućim alternativnim postupcima i metodama,

(f) Tijeku postupaka prilikom pružanja zdravstvene zaštite,

(g) Daljnjim postupcima,

(h) Preporučenom načinu života,

(i) Ostvarivanju prava na drugo medicinsko mišljenje,

(j) Uvjetima za otpust iz zdravstvene ustanove u kojoj je hospitaliziran.

(2) Pacijent ima pravo dobiti informacije na način koji mu je razumljiv s obzirom na dob, naobrazbu, znanje, mentalno stanje i želje. Po potrebi i ako je moguće, za pružanje informacija treba koristiti usluge prevoditelja ili tumača znakovnog jezika.

(3) Tijekom pružanja takvih obavijesti i nakon toga, pacijent ima pravo postavljati potpitanja i daljnja pitanja.

(4) Tijekom pružanja zdravstvene skrbi, nakon svakog pregleda i zahvata, pacijent ima pravo na obaviještenost o uspjehu ili neuspjehu, te o rezultatu pregleda ili zahvata kao i o razlozima za njihovu eventualnu različitost od očekivanoga.

(5) Pravo na obaviještenost ima i pacijent sa umanjenom sposobnošću rasuđivanja, u skladu s dobi, odnosno s fizičkim, mentalnim i psihičkim stanjem.

(6) Pacijent ima pravo biti upoznat s imenima, specijaliziranim kvalifikacijama i položajem osoba koje su mu izravno uključene u pružanje zdravstvenih skrbi.

(7) Opće uvjete potrebne za ostvarivanje prava glede dobivanje informacija propisuje ministar zdravstva.

(8) Pacijent ima pravo izričitim zahtjevom odbiti da mu se priopće detalji o prirodi njegova stanja i očekivanom ishodu predloženih i/ili poduzetih medicinskih postupaka i mjera. Odricanje od prava na obaviještenost mora biti izneseno u pisanom obliku i s njime treba biti upoznat zastupnik prava pacijenata gdje god je on dostupan.

(9) Pacijent ima pravo znati je li i pod kojim uvjetima uključen u bilo koji vid kliničkih ispitivanja, biomedicinskih pokusa i/ili drugih istraživanja.

(10) Pacijent ima pravo znati je li i pod kojim uvjetima uključen u program medicinske nastave.

(11) Pacijent ima pravo znati pod kojim se uvjetima čuvaju i/ili koriste u kliničkim, biomedicinskim i/ili drugim vrstama istraživanja njegovi nalazi, medicinska dokumentacija, uzorci sekreta, ekskreta, tkiva i/ili drugog biološkog materijala i arhiviranih uzoraka.

(12) Pacijent ima pravo znati rezultate naknadnih neterapijskih istraživanja u kojima su korišteni njegovi prethodni nalazi, medicinska dokumentacija i/ili arhivirani uzorci i biološki materijal.

Članak 10.

(1) Pacijent s punom poslovnom sposobnošću ne može se odreci prava na obaviještenost u slučajevima u kojima mora biti svjestan prirode svoje bolesti, kako ne bi ugrozio zdravlje drugih. Ako se na zahtjev pacijenta obavi medicinski zahvat koji nema terapeutske svrhe, odricanje prava na obaviještenost mora biti dano u pisanom obliku.

(2) Pacijent s punom poslovnom sposobnošću ima pravo u pisanom obliku ili na bilo koji drugi vjerodostojan način odrediti osobu koja će umjesto njega biti obaviještena.

(3) Pacijent ima pravo biti obaviješten čak i u slučajevima kad njegov pristanak nije uvjet započinjanja terapije kao što je to slučaj u hitnim stanjima.

Članak 11.

(1) Pacijent ima pravo prije početka medicinskog zahvata i/ili tretmana pravovremeno dobiti sve potpune informacije o njima kako bi mogao donijeti odluku.

(2) Obavijesti iz stavka (1) ovog članka moraju biti sukladne odredbi Članka 9., stavak (2) ovog Zakona kako bi njegov pristanak ili odbijanje bili vjerodostojni i pravovaljani.

(3) Obavijesti moraju uključivati objašnjenja o dijagnostičkim postupcima, o njihovim rezultatima (narav i vrsta bolesti), zatim o hitnosti zahvata ili tretmana te prednostima i/ili nedostacima te o rizicima u slučaju njihova odbijanja, o tijeku liječenja s mogućim komplikacijama, nuspojavama ili čak neuspjesima.

1.6. Pravo na vlastitu odluku, pristanak i suodlučivanje

Članak 12.

(1) Pacijent ima pravo na donošenje vlastite odluke u svezi s bilo kojim medicinskim postupkom ili zahvatom koji na njemu treba biti izvršen. To se pravo može ograničiti samo u slučajevima i na način definiran zakonom.

(2) U okviru svoga prava iz stavka (1) ovog članka pacijent može slobodno odlučiti o pravu korištenja usluge zdravstvene zaštite, na koje zahvate pri tome pristaje a koje odbija, uzimajući u obzir ograničenja navedena u Članku 18. Ovoga Zakona.

(3) Pacijent ima pravo sudjelovati u odlukama koje se tiču njegova pregleda i liječenja. Osim iznimaka definiranih ovim Zakonom, uvjet obavljanja bilo kojeg medicinskog zahvata jest pristanak koji je pacijent dao na temelju prikladne informacije koja ne sadrži pogreške, pojedinosti koje mogu navesti na zabludu, prijetnje i pritisak (u daljnjem tekstu: pristanak).

(4) Pristanak definiran u stavku (3) ovog članka pacijent može dati usmenim ili pisanim putem ili ponašanjem iz kojeg je takav pristanak vidljiv, osim ako zakon ne propisuje drukčije.

(5) Kod invazivnih zahvata bez odlika hitnosti potreban je pristanak pacijenta odnosno njegova skrbnika odnosno zakonskog zastupnika u pisanom obliku.

(6) Pacijent može, u bilo koje vrijeme i na vlastitu odgovornost povuci svoj pristanak na zahvat, svaki oblik korištenja zdravstvene zaštite te sudjelovanje u terapijskom i/ili ne-terapijskom istraživanju.

Članak 13.

Ako ovaj zakon ne propise drugačije, osoba s punom poslovnim sposobnošću može izjavom u obliku javnobilježničke isprave, ili pravovaljanom privatnom ispravom, ili - u slučaju nesposobnosti pisanja - usmenom izjavom pred dvama istovremeno nazočnim svjedocima imenovati osobu s punom poslovnom sposobnošću koja ima pravo korištenja prava pristanka ili odbijanja umjesto njega.

Članak 14.

(1) Pristanak se predmnijeva ako pacijent zbog svoga zdravstvenog stanja nije u mogućnosti dati izjavu o pristanku, a negativna izjava osobe definirane u članku 13. Bi rezultirala odgađanjem poduzimanja mjera liječenja, koje bi dovelo do ozbiljnog ili trajnog oštećenja pacijentova zdravstvenog stanja.

(2) Pristanak pacijenta nije potreban ako bi neobavljanje određenog postupka ili zahvata

A) ozbiljno ugrozilo zdravlje ili fizičku sigurnost drugih, uključujući i fetus nakon 24. Tjedna trudnoće, te

B) predstavljalo izravnu opasnost za život pacijenta, uzimajući u obzir i Članke 17-20. Ovog Zakona.

Članak 15.

(1) Ako se, tijekom invazivnog zahvata pojavi potreba za proširenjem zahvata koje se nije moglo pretpostaviti, u odsutnosti pristanka o obavljanju tog proširenja, osim u slučaju definiranom u stavku (2) ovog članka, zahvat se može obaviti

A) ako to zahtijeva hitno stanje, ili

B) ako bi njegovo neobavljanje na pacijenta stavilo nesrazmjerno velik teret.

(2) Ako bi proširenje zahvata definirano u stavku (1) ovog članka dovelo do gubitka organa ili dijela tijela ili do potpunog gubitka njegove funkcije, zahvat se bez pristanka može proširiti samo ako je Život pacijenta u izravnoj opasnosti ili u slučaju definiranom u stavku (1), točki b) ovog članka.

Članak 16.

(1) Pristanak pacijenta u pisanom obliku obavezan je za uporabu bilo kojih njegovih, za Života odstranjenih stanica, dijelova stanica, tkiva, organa ili dijelova tijela u svrhu zahvata koji nije povezan s pružanjem zdravstvene zaštite njemu samome. Pristanak pacijenta nije potreban za uništenje navedenog na uobičajeni način.

(2) U okviru ovoga Zakona, pacijent ima pravo unaprijed zabraniti bilo koji postupak s njegovim mrtvim tijelom. To se odnosi i na odstranjivanje bilo kojeg organa, tkiva, stanica ili drugog biološkog materijala iz svog mrtvog tijela za potrebe liječenja drugih osoba, istraživanje ili edukaciju.

1.7. Pravo na odbijanje zdravstvene zaštite ili medicinske intervencije

Članak 17.

(1) Pacijent s punom pravnom sposobnošću ima pravo odbiti zdravstvenu zaštitu, osim ako bi njezino nepružanje ugrozilo Živote ili fizičku sigurnost drugih osoba, ili u slučaju definiranom u stavku (6) ovog Članka.

(2) Pacijent može izjavom u obliku javnobilježničke isprave ili pravovaljanom privatnom ispravom, ili - u slučaju nesposobnosti pisanja - usmenom izjavom uz istovremenu

nazočnost dvaju svjedoka odbiti bilo koji oblik zdravstvene zaštite, pa i onda kada bi njezino nepružanje vjerojatno prouzročilo ozbiljno ili trajno oštećenje njegova zdravlja. U slučaju nesposobnosti pisanja, odbijanje se mora unijeti u medicinsku dokumentaciju i potvrditi potpisima svjedoka.

(3) Pacijent također može odbiti i zahvate za održavanje na Životu ili za spašavanje Života, dopuštajući da bolest slijedi svoj prirodni tijek - ako boluje od teške i neizlječive bolesti koja bi, prema trenutačnim medicinskim saznanjima, čak i uz primjerenu zdravstvenu skrb dovela do smrti u kratkom vremenskom razdoblju. Odbijanje zahvata održavanja na Životu ili spašavanja Života mora se obaviti prema formalnim zahtjevima određenima u stavku (2) ovog Članka te uz ispunjenje uvjeta iz stavka (4) ovog Članka.

(4) Odbijanje definirano prethodnim stavkom vrijedi samo ako liječničko povjerenstvo sastavljeno od tri doktora medicine pregleda pacijenta i donese jednoglasnu, pisanu odluku s učinkom da je pacijent donio svoju odluku potpuno svjestan njezinih posljedica, te da su udovoljeni uvjeti iz stavka (2) ovog članka.

(5) Članovi liječničkog povjerenstva iz prethodnog stavka jesu: pacijentov nadležni doktor medicine, jedan doktor medicine specijalist za područje koje pokriva prirodu bolesti, a koji ne sudjeluje u pacijentovu liječenju, te psihijatar.

(6) Pacijentica ne može odbiti zahvat održavanja na Životu ili spašavanja Života ako je trudna i može roditi dijete prema mišljenju liječničkog povjerenstva definiranog prethodnim stavkom, a kojemu se tada mora pridodati i mišljenje neonatologa.

(7) U slučaju odbijanja liječenja, kako je navedeno u stavcima (2) i (3) ovog članka, nadležni doktor medicine mora na osnovi osobnih razgovora pokušati otkriti razloge pacijentove odluke te pokušati promijeniti odluku. Tijekom takvog postupka, uz informacije iz Članku 9. Ovog Zakona, pacijenta se mora još jednom obavijestiti o posljedicama neobavljanja zahvata.

(8) Pacijent u svako doba može povuci svoju izjavu o odbijanju zahvata, ne trpeći pritom nikakvih ograničenja prava.

Članak 18.

(1) Pacijenta bez poslovne sposobnosti ili s ograničenom poslovnom sposobnošću, ne može odbiti liječenje u smislu odredbe iz Članka 17., stavka (2) ovog Zakona.

(2) Ako u bilo kojem slučaju pacijent bez poslovne sposobnosti ili s ograničenom poslovnom sposobnošću izjavi odbijanje u smislu Članka 17. Stavka (3) ovog Zakona, davalac zdravstvene usluge dužan je pokrenuti postupak za dobivanje potrebnog dopuštenja od nadležnog općinskog suda u vanparničnom postupku*. Do donošenja konačne i pravomoćne odluke nadležni doktor medicine mora dostaviti Sudu sve opravdane razloge u svezi pacijentova zdravstvenog stanja. U slučaju izravne opasnosti za Život pacijenta, nije nužno pribaviti sudsku odluku za obavljanje potrebnog zahvata.

(3) U smislu udovoljena svojim dužnostima opisanima stavkom (2) ovog članka, nadležni doktor medicine može, u slučaju potrebe, koristiti policijske ovlasti, a u skladu s odredbama ovog Zakona.

(4) Tijekom poduzimanja koraka za pribavljanje odluke definirane stavkom (2) ovog Članka, Sud mora bez odgode provesti izvanparnični postupak. Na taj postupak primjenjuje se objektivno oslobođenje naknade troškova. Ako ovim Zakonom ili prirodom izvanparničnog postupka nije određeno drugačije, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o građanskom postupku.

NAPOMENA:

***OVAJ PRAVNI INSTITUT JOS NIJE UVRSTEN U NAS PRAVOSUDNI SUSTAV PA JE POTREBNO PREDLOZITI UNOSENJE IZMJENA I DOPUNA Zakona o parničnom postupku.**

Članak 19.

(1) Osoba s punom poslovnom sposobnošću , predviđajući mogućnost kasnijeg gubitka svoje poslovne sposobnosti može unaprijed izjavom u obliku javnobilježničke isprave odbiti

A) određene preglede i intervencije definirane u Članku 18., stavku (1) ovog Zakona,

B) intervencije definirane u Članku 18. , stavku (3) ovog Zakona, te

C) određene intervencije za održavanje na Životu ili spašavanje Života ako boluje od neizlječive bolesti zbog Čijih se posljedica ne može fizički brinuti za sebe ili ako pati od bolova koji se ne mogu ublažiti odgovarajućom terapijom.

(2) Osoba definirana prethodnim stavkom može izjavom u obliku javnobilježničke isprave imenovati osobu s punom poslovnom oštećenje koja je ovlaštena iskoristiti pravo definirano iz prethodnog stavka, u pacijentovo ime.

(3) Izjava definirana prethodnim stavcima valjana je ako psihijatar, najviše mjesec dana ranije, utvrdi da je osoba odluku donijela potpuno svjesna njezinih posljedica. Izjava se mora obnoviti svake dvije godine i može ju se, u svako doba povuci, bez obzira na pacijentovu poslovnu sposobnost i bez formalnih zahtjeva.

(4) U slučaju izjave o odbijanju zahvata koju da osoba s punom poslovnom oštećenje u skladu sa stavkom (2) ovog Članka, povjerenstvo definirano iz Članka 17., stavka (4) ovog Zakona mora izdati deklaraciju o tome

(a) jesu li ispunjeni uvjeti navedeni prethodnim stavkom, te

(b) je li osoba iz stavka (1) ovog članka, odluku donijela s punom sviješću o njenim posljedicama.

Članak 20.

(1) Završetak ili nepoduzimanje zahvata definiranih člankom 17. Stavak (3) ovog Zakona mogu se izvršiti samo ako se volja pacijenta s tim u svezi može jasno i uvjerljivo utvrditi. U slučaju sumnje, u obzir se mora uzeti kasnija osobna izjava pacijenta. Ako takva izjava ne postoji, mora se pretpostaviti pristanak na zahvat održavanja na Životu ili spašavanja Života.

(2) Pacijenta ili osobu iz članka 19., stavka (2) ovog Zakona koja odbije zahvat ne smije se prisiljavati da promijeni svoju odluku ili takvu promjenu odluke iznuditi silom. Čak i u slučaju odbijanja zahvata iz članka 17., stavaka (3) ovog Zakona, pacijent ima pravo na zdravstvenu skrb koju se namjeravalo provesti s ciljem da mu se olakšaju patnje i smanji bol.

1.8. Pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju

Članak 21.

(1) Pacijent ima pravo pravodobno biti upoznat s podacima u svojoj medicinskoj dokumentaciji, tražiti obavijesti o svojoj zdravstvenoj zaštiti, biti upoznat sa značenjem pojma radne dijagnoze te imati uvida u pojedinačne i ukupne troškove liječenja.

(2) Medicinskom dokumentacijom raspolaže davatelj zdravstvenih usluga, a pacijent ima pravo uvida u podatke koji se u njoj nalaze. Ta se dokumentacija i podaci iz nje ne smiju koristiti u pacijentu nepoznate svrhe i/ili bez njegova dopuštenja.

(3) Pacijent ima pravo

A) dobiti informacije o rukovanju podacima iz medicinske dokumentacije u svezi s njegovom zdravstvenom skrbi,

B) biti upoznat s podacima o zdravstvenoj skrbi o njemu,

C) imati pristup i uvid u medicinsku dokumentaciju te dobivati njezine kopije na vlastiti trošak. Pri tome je isključen pristup podacima koji se odnose na treće osobe,

D) pri otpustu iz zdravstvene ustanove dobiti njemu razumljivo završno izvješće,

E) na vlastiti trošak dobiti sažetak ili izvadak iz pisanog mišljenja s podacima o njegovu zdravstvenom stanju.

(4) Pacijent ima pravo potaknuti stvaranje dodatne dokumentacije o njegovoj zdravstvenoj zaštiti i/ili njezin ispravak, ako smatra da je dokumentacija netočna ili nepotpuna. Taj podatak, kao i svoje stručno mišljenje, nadležni doktor medicine ili druga nadležna osoba unosi u dokumentaciju, kao i profesionalno mišljenje doktora medicine. Pogrešni podaci o zdravstvenoj skrbi ne smiju se brisati nego ih se ispravlja tako da je uvijek moguće rekonstruirati podatke koji su prvotno bili uneseni.

(5) Ako dio medicinske dokumentacije pripremljene za pacijenta sadržava i pojedinosti u svezi prava druge osobe i čuvanja osobnih tajni, tada se pravo pristupa podacima te druga prava spomenuta u stavku (3) ovog Članka mogu ostvariti samo u dijelu koji se odnosi na dotičnog pacijenta.

(6) Osoba definirana u Članku 13. ovog Zakona ima pravo pristupa medicinskoj dokumentaciji pacijenta bez poslovne sposobnosti.

(7) Osobu koju je pisanim putem odredio, pacijent ima pravo ovlastiti za pristup njegovoj medicinskoj dokumentaciji i na izradu njezinih kopija tijekom korištenja zdravstvene skrbi.

(8) Nakon završetka liječenja pacijenta, pravo na pristup njegovoj medicinskoj dokumentaciji i na izradu njezinih kopija ima samo ovlaštena osoba koju je pacijent odredio pravovaljanom privatnom ispravom.

(9) U slučaju smrti pacijenta, njegov pravni zastupnik, bliski rođak i/ili nasljednik - ako to pacijent za Života nije izrijekom zabranio - imaju pravo biti upoznati s podacima o zdravstvenoj skrbi koji jesu ili mogu biti u svezi s uzrokom smrti i s medicinskim postupcima prije nastupanja smrti. Oni imaju i pravo pristupa medicinskoj dokumentaciji i dobivanja njezine kopije o vlastitom trošku.

(10) Podrobnija pravila o upravljanju i zaštiti podataka o zdravstvenoj skrbi i osobnih podataka povezanih s njom, određena su posebnim pravnim aktom.

1.9. Pravo na povjerljivost i čuvanje medicinske tajne

Članak 22.

(1) Pacijenti imaju pravo na poštivanje, čuvanje i zaštitu povjerljivosti svih identifikacijskih i identificirajućih podataka o njegovom zdravstvenom i medicinskom stanju, dijagnozi, prognozi i liječenju te bioloških materijala i supstancija iz kojih se može doći do identificirajućih podataka, čak i poslije njihove smrti.

(2) Pacijent ima pravo dati izjavu o osobama koje mogu primati obavijesti o njegovoj bolesti i njezinu očekivanom ishodu, te onima koji su isključeni iz kruga osoba koje su djelomično ili u potpunosti upoznate s njegovim zdravstvenim podacima.

(3) Podaci iz pacijentove medicinske dokumentacije mogu se i bez njegova pristanka otkriti samo ako

A) to traži zakon,

B) to zahtjeva zaštita Života, fizičke sigurnosti i zdravlja drugih.

(4) Osoba zadužena za daljnju njegu pacijenta može i bez njegova pristanka biti obaviještena o podacima iz njegove medicinske dokumentacije ukoliko bi nepoznavanje dovelo do pogoršanja njegova zdravstvenog stanja.

(5) Pacijent ima pravo zahtijevati da tijekom njegova pregledavanja i medicinskog tretmana budu nazočne samo one osobe koje su za te postupke potrebne, te one za čiju je nazočnost pacijent dao svoj pristanak, osim ako je zakonom drukčije propisano.

(6) Pacijent ima pravo zahtijevati da se njegov pregled ili liječenje odvijaju u okolnostima u kojima druge osobe to ne mogu vidjeti ni čuti bez njegova pristanka, osim ako to nije moguće izbjeći, npr. U hitnom slučaju ili u prijetećem stanju.

(7) Pacijent ima pravo imenovati osobu koja može biti obaviještena o njegovu prijemu u stacionarnu zdravstvenu ustanovu i o razvoju njegova zdravstvenog stanja, a isto tako ima pravo isključiti iz toga bilo koju osobu. Zdravstvena ustanova obavještava imenovanu osobu o pacijentovu prijemu i o bilo kakvoj promjeni u svezi s time, kao i o bilo kakvoj značajnijoj promjeni pacijentova zdravstvenog stanja.

(8) U svrhu zaštite prava iz ovoga Članka svako korištenje i/ili arhiviranje medicinske dokumentacije i/ili biološkog materijala, treba biti evidentirano s naznakom tko ih je, kada i u koju svrhu rabio i pohranio.

1.10. Pravo na drugo medicinsko mišljenje

Članak 23.

(1) Prije davanja pristanka na daljnje liječenje pacijent ima pravo zatražiti i drugo stručno medicinsko mišljenje o svom zdravstvenom stanju od stručne osobe iste struke i stupnja subspecialističke naobrazbe za svaku osiguranu uslugu.

(2) Kada traži ostvarivanje prava na drugo medicinsko mišljenje, pacijent ima pravo na slobodni odabir između više ponuđenih stručnjaka.

(3) Pacijentu se ne smije uskratiti pravo na drugo medicinsko mišljenje ako o tom pravu nije bio obaviješten prije pristanka na invazivni zahvat, osim u hitnim slučajevima, a u skladu s odredbama ovog Zakona.

1.11. Pravo na pritužbu

Članak 24.

Svaki pacijent ima pravo na pritužbu sukladno odredbama članka 44. ovog Zakona.

1.12. Pravo na obeštećenje

Članak 25.

Svaki pacijent ima pravo na novčano obeštećenje sukladno Zakonu o obveznim odnosima.

1.13. Pravo na sudjelovanje i odlučivanje u stvaranju zdravstvene politike

Članak 26.

(1) Pacijent ima pravo na aktivno i ravnopravno sudjelovanje u odlučivanju prilikom određivanja zdravstvene politike.

(2) Pravo iz prethodnog stavka Republika Hrvatska omogućava pacijentu ovim Zakonom te drugim pravnim aktima kojima se utvrđuju načini zaštite prava pacijenata kao i načini djelovanja zastupnika prava pacijenata.

2. Obveze i odgovornosti pacijenata

Članak 27.

Dužnosti i obveze pacijenata prema ovom zakonu određene su njihovom odgovornošću prema odredbama zakon o obveznim odnosima, a odnose se na: osobno zdravlje, druge korisnike zdravstvenih usluga, zdravstvene radnike i druge osobe koje osiguravaju i omogućuju zdravstvene usluge, te siru društvenu zajednicu.

2.1. Odgovornost pacijenata prema osobnom zdravlju

Članak 28.

Pacijent je dužan odgovorno se odnositi prema svom zdravlju te prije donošenja odluka o načinu liječenja i/ili dijagnostičkim i drugim medicinskim postupcima zatražiti iscrpne obavijesti i objašnjenja o predloženim metodama i postupcima.

2.2. Odgovornost pacijenata prema drugim korisnicima zdravstvenih usluga

Članak 29.

Svaki pacijent je obvezan poštivati sva ljudska prava te prava pacijenata određena ovim zakonom, na način da drugim pacijentima namjerno ne onemogućava korištenje istih prava.

Članak 30.

U slučaju ometanja zdravstvenih radnika da nekoj drugoj osobi pruže primjerenu skrb, uz poštivanje prava zagantiranih ovim zakonom i drugim zakonima vezanim za zdravstvenu skrb, a nakon što je upozoren od strane osoblja zdravstvene ustanove, pacijent podliježe odgovornosti prema ovom i drugim pozitivnim zakonskim propisima, ovisno o odgovornosti utvrđenoj u postupku pokrenutom od strane zdravstvenog osoblja.

Članak 31.

Kada ne postoji kaznena odgovornost u smislu povrede članka 29. Ovog zakona, zdravstveno osoblje može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom kako bi se utvrdila krivnja za djelo ometanja pružanja pomoći drugom pacijentu.

Članak 32.

Kršenje odredbi iz članka. 29. I 30. Ovog zakona ne daje zdravstvenoj ustanovi za pravo odbiti daljnje liječenje istog pacijenta niti priječiti njegov svojevolutni odlazak ukoliko to zatraži po pokretanju postupka utvrđivanja krivnje i odgovornosti pred sudom, a kao što je određeno odredbama ovog zakona kojima se garantira pravo na odlazak iz zdravstvene ustanove.

Članak 33.

Pacijent ne može pokrenuti postupak protiv drugog pacijenta u smislu odredbi iz članka 29. Ovog zakona kada smatra da je osobno oštećen ili da su mu umanjena prava prema odredbama ovog zakona. Taj postupak može usmjeriti isključivo protiv zdravstvenih radnika ili zdravstvene ustanove koji nisu osigurali primjenu njegovih prava prema ovom zakonu .

Članak 34.

Vanparnični postupak pokrenut u svrhu zaštite prava iz ovog zakona, pokrenut pred općinskim sudom, mora se prioritetno rješavati: sud je dužan zakazati ročište najkasnije u roku od 72 sata od dana zaprimanja tužbe dok je u roku 26 dana dužan donijeti presudu.

2.3. Odgovornost pacijenata prema zdravstvenim radnicima i drugim osobama koje osiguravaju i omogućuju zdravstvene usluge

Članak 35.

Pacijent je dužan uvažavati obveze zdravstvenog osoblja prema drugim pacijentima te sukladno članku 30. Ovog zakona ne ometati njihov rad i time ih dovoditi u situaciju da budu oštećeni tužbom drugog pacijenta.

Članak 36.

Pacijent je dužan aktivno surađivati u provođenju mjera zdravstvene zaštite te ne odbiti predloženi oblik skrbi koji osigurava zaštitu zdravlja zdravstvenog osoblja koje mu tu skrb pruža.

Članak 37.

Pacijent i po njemu ovlaštena osoba, zakonski staratelj ili pravni zastupnik imaju obvezu davanja istinitih podataka zatraženih od strane zdravstvenog osoblja u svezi sa zdravstvenim stanjem pacijenta, a sukladno osobnim saznanjima o njima.

Članak 38.

Pacijent je dužan ne zatajiti podatke koji prema njegovu saznanju mogu imati odraza na očuvanje zdravlja drugih ljudi, čak i onda kada mu nije izričito postavljeno pitanje o tome. U protivnome će se smatrati odgovornim za nanošenje štete drugima prema kaznenom zakonu.

Članak 39.

Pacijent, po njemu ovlaštena osoba, staratelj ili zakonski zastupnik te rodbina i prijatelji dužni su ne ometati privatnost zdravstvenog osoblja tijekom njihova dnevnog, tjednog ili godišnjeg odmora ukoliko postoje nadležne hitne službe, ili ako u ugovoru s doktorom medicine ili stomatologije nije izričito drukčije dogovoreno ili određeno.

Članak 40.

Kršenje odredbe iz prethodnog članka smatrati će se ometanjem i/ili zlostavljanjem izvan radnog mjesta sto podliježe sankcijama kaznenog zakona.

Treći dio

OSTVARIVANJE PRAVA

Članak 41.

(1) Svaki pacijent mora biti upoznat sa svojim dužnostima i obvezama proisteklim iz odredaba ovog Zakona prilikom sklapanja ugovora sa zdravstvenim osiguranjem, bilo da se radi o obveznom ili nekom drugom propisanom obliku zdravstvenog osiguranja, kao i prilikom stupanja na stacionarno liječenje u privatnu zdravstvenu ustanovu koja nema ugovorni odnos sa zdravstvenim osiguranjem kojega je pacijent korisnik.

(2) Svaka ustanova za zdravstveno osiguranje dužna je izdati u obliku tiskanog dokumenta sva pravila po kojima je osiguranje sklopljeno i ta pravila u svim prilikama učiniti dostupnima korisnicima osiguranja.

(3) Dostupnost izdanih pravila zdravstvenog osiguranja je obveza svakoga tko provodi zdravstvenu skrb koristeći se njima.

(4) Svaku izmjenu pravila zdravstvenog osiguranja osiguravajuća kuća je dužna dostaviti pružateljima usluga na pacijentima dostupan način u roku 24 sata od njezina stupanja na snagu.

(5) Izmjene pravila podlijeću recenziji zastupnika prava pacijenata kada se ne radi o mijenjanju zakonskih normi.

Članak 42.

(1) Pacijent koji se nalazi u zdravstvenoj ustanovi ima pravo na osobni zahtjev u svakom trenutku dobiti uvid u odredbe ovog Zakona kojima se utvrđuju njegova prava.

(2) Pravo iz prethodnog stavka imaju i po pacijentu ovlašteni članovi rodbine ili druge osobe prema odredbama ovog Zakona.

(3) Prilikom uspostave institucije Zastupnika prava pacijenata isti su odgovorni za predočenje i obrazloženje prava pacijenata onima koji im se u tom smislu obrate.

Članak 43.

Davatelj zdravstvene usluge mora nakon prijama ili prije početka pružanja zdravstvene usluge obavijestiti pacijenta, ovisno o njegovu zdravstvenom stanju, o pravima pacijenata, o mogućnostima ostvarivanja tih prava i o kućnim pravilima ustanove. Ova odredba se obvezno primjenjuje i na skrbnike i zakonske zastupnike pacijenta kojima je djelomično ili potpuno smanjena poslovna sposobnost.

1. Istraživanje pritužaba pacijenta

Članak 44.

(1) Pacijent ima pravo uložiti pritužbu u svezi s pruženom zdravstvenom uslugom nezinom davatelju ili nadležnoj osobi.

(2) Davatelj zdravstvene usluge ili nadležna osoba moraju istražiti pritužbu i unutar deset radnih dana obavijestiti pacijenta u pisanom obliku o nalazima istrage. Ostvarenje prava na pritužbu ne utječe na prava pacijenta da se obrati drugim nadležnim tijelima u interesu istraživanja pritužbe, kako je to definirano u internim pravilima davatelja zdravstvene usluge, koji mora pacijenta upozoriti na tu okolnost.

(3) Iscrpna pravila istraživanja pritužbe propisuju se internim pravilima davatelja zdravstvene usluge.

(4) pritužbe pacijenata se bilježe, a dokumenti vezani uz pritužbe i istragu moraju se čuvati pet godina na način koji propisuju interni akti zdravstvene ustanove sukladno ovom Zakonu.

2. Zastupnici prava pacijenata

Članak 45.

(1) Ustanovljava se sustav zastupnika prava pacijenata te njegovih povjerenika na razini bolničkih zdravstvenih ustanova, Županija i grada Zagreba.

(2) Zastupnik prava pacijenata, štiti pacijentova prava i interese pružajući mu savjetodavnu pomoć, te pomoć kod pristupa medicinskoj dokumentaciji i pribavljanja potrebnih informacija o tijeku liječenja ili poduzimanja drugih mjera, te radi zaštite njegovih drugih prava i interesa.

(3) Kao nositelj opće punomoći zastupnik prava pacijenata ima pravo na zaštitu svih pacijentovih prava, osim onih za koje pacijent izričito i pisano navede, da ih zastupnik prava pacijenata ne može štiti.

Članak 46.

Zastupnik prava pacijenata ima pravo, kod svih organa zdravstvenih ustanova, doznati sve podatke (osim onih koje je pacijent zabranio) o tijeku liječenja, o postupku prema pacijentu i njegovim posebnim zahtjevima. U tom slučaju, je zdravstveno osoblje u odnosu prema zastupniku prava pacijenata oslobođeno čuvanja profesionalne tajne.

Članak 47.

Zastupnik prava pacijenata ima pravo na posebnu brigu - i bez posebnog poziva † o malodobnim pacijentima i pacijentima koji zbog svog psihičkog stanja, vrste oboljenja ili razine poslovne sposobnosti ne mogu donositi samostalne odluke.

Članak 48.

(1) Zastupnik prava pacijenata ima pravo zahtijevati, a zdravstvena ustanova je dužna izdati mu, pismeno mišljenje o svakom njegovu zahtjevu.

(2) Zastupnik prava pacijenata ima pravo † ako nije zadovoljan pismenom obavijesti koju je dobio u zdravstvenoj ustanovi - u interesu pacijenta i u cilju zaštite njegovih prava, obratiti se organima uprave, nadležnima za poslove zdravstva u gradu, općini, Županiji i Ministarstvu zdravstva Republike Hrvatske.

(3) U određenim slučajevima zastupnik prava pacijenata ima pravo pokrenuti sudski postupak, odnosno, postupak za naknadu štete, sukladno općim odredbama zakona. U tom slučaju zastupnik prava pacijenata nastupa kao opći opunomoćenik.

Članak 49.

Zastupnik prava pacijenata ne može biti zaposlenik bilo koje zdravstvene ustanove ili tvrtke koja je svojim djelovanjem i poslovanjem povezana sa sustavom zdravstva.

Članak 50.

(1) U svrhu ostvarivanja prava, obveza i odgovornosti zastupnika prava pacijenata, osniva se Agencija za zastupanje prava pacijenata.

(2) Agencija za zastupanje prava pacijenata osniva se na razini Republike Hrvatske, s područnim odjelima na razini Županija i grada Zagreba.

(3) Zastupnik prava pacijenata prisutan je preko svojih opunomoćenih povjerenika u svakoj bolničkoj ustanovi koja ima više od 100 postelja. Povjerenik zastupnika prava pacijenata može se imenovati za dvije ili više bolničke zdravstvene ustanove na području iste Županije ili na području grada Zagreba.

Članak 51.

(1) Agencija za zastupanje prava pacijenata osniva se kao samostalna organizacija.

(2) Voditelja Agencije za zastupanje prava pacijenata kao Zastupnika prava pacijenata, imenuje Sabor Republike Hrvatske.

Članak 52.

(1) Zastupnik prava pacijenata (voditelj Agencije) i njegovi povjerenici imaju Iskaznicu zastupnika prava pacijenata, kojom se očituje prilikom dolaska u svaku zdravstvenu ustanovu.

(2) Na ulazu u svaku zdravstvenu ustanovu mora biti stavljeno vidno obilježje o Zastupniku prava pacijenata, s najbližom adresom i brojem telefona povjerenika za tu zdravstvenu ustanovu, kojemu se pacijenti mogu obratiti.

(3) bliže odredbe o pravima, obvezama i odgovornostima zastupnika prava pacijenata i njegovih povjerenika, utvrdit će se Pravilnikom o obnašanju dužnosti zastupnika prava pacijenata koji će donijeti Sabor Republike Hrvatske na prijedlog imenovanog voditelja Agencije za zastupanje prava pacijenata.

Članak 53.

(1) Kroz izravno djelovanje pacijenata te djelovanje zdravstvenih radnika u odnosu prema pacijentima, zastupnika prava pacijenata i drugih stručnih tijela – posebno Hrvatske liječničke komore, Hrvatske stomatološke komore, Hrvatske ljekarničke komore, Hrvatske komore biokemičara, Hrvatskog liječničkog zbora i drugih tijela i organa, u cjelokupnom postupku ostvarivanja prava pacijenata treba uspostaviti odnose međusobnog partnerstva, zajedničkih interesa i uzajamnog povjerenja.

(2) Partnerski odnosi pretpostavljaju jednakopravnost u zaštiti interesa prava pacijenata, u smislu djelotvornosti cjelokupnog zdravstvenog sustava Republike Hrvatske na zaštiti zdravlja građana općenito, te pacijenata u njihovoj posebnoj potrebi zaštite vlastitih prava.

Članak 54.

Republika Hrvatska se obvezuje omogućiti partnerske odnose pacijenata s osobama i ustanovama koje omogućavaju i pružaju zdravstvenu uslugu, i to osiguravajući sredstva iz državnog proračuna dok se ne odredi način financiranja rada Zastupnika prava pacijenata i njegovih povjerenika kroz dodatnu nadoknadu u svakom obliku zdravstvenog osiguranja, prema obvezi pacijenata iz Članka 27. Ovoga Zakona, a u postotku koji odredi Sabor Republike Hrvatske.

Posebnosti funkcioniranja institucije

zastupnika prava pacijenata

Kod institucionalizacije zastupnika prava pacijenata, treba voditi računa o njihovoj organiziranosti.

Obzirom na novu i važnu instituciju zastupnika prava pacijenata na razini republike hrvatske, a uz suglasnost s europskom unijom i svjetskom udrugom za medicinsko pravo kao i međunarodnim centrom za zdravstvo pravo i etiku, organizirati će se školovanje i edukacija zastupnika prava pacijenata, te njihovo uvođenje u rad.

Bitno je u cjelokupnoj institucionalizaciji zastupnika prava pacijenata, da oni budu neovisni o svim tijelima državne uprave i odgovorni isključivo Saboru Republike Hrvatske, posredstvom voditelja agencije za zastupanje prava pacijenata, ako bi se odlučilo formirati posebnu agenciju, a sto kao predlagatelji preporučamo.

Prilikom osnivanja agencije, kao samostalnog pravnog tijela, ona se osniva na razini republike hrvatske, sa organizacijskim jedinicama i povjerenicima, kao sto je opisano u članku 50. Ovog prijedloga zakona.

Četvrti dio

KAZNENE ODREDBE

Članak 55.

Novčanom kaznom od po 10 000 do 100 000 kn bit će kažnjen pacijentov nadležni doktor medicine/stomatologije i odgovorna osoba zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse:

1. Za nepružanje informacija pacijentu utvrđenih člankom 5., stavak (3) ovog zakona,
2. Za neobavješćavanje zastupnika prava pacijenata u vremenu od utvrđenom člankom 6., stavkom (5) ovog zakona,
3. Za onemogućavanje uvida u listu čekanja sukladno članku 6.,stavak (7) ovog zakona,
4. Za nepoštivanje prava pacijenta utvrđenih člankom 7. Ovog zakona,
5. Za nepostupanje sukladno odredbi članka 8., stavak (3),(4), i (5) ovog zakona,
6. Za nepružanje informacije pacijentu sukladno članku 9., 10. I 11. Ovog zakona,
7. Za nepoštivanje prava na vlastitu odluku, pristanak i suodlučivanje pacijenta sukladno članku 12., 13., 14., 15. I 16. Ovog zakona,
8. Ukoliko postupi protivno odredbama članka 17., 18., 19. I 20. Ovog zakona,
9. Za nepoštivanje prava na uvid u medicinsku dokumentaciju sukladno članku 21. Ovog zakona,
10. Za nepoštivanje prava na povjerljivost i čuvanje medicinske tajne utvrđenog člankom 22. Ovog zakona,
11. Za odbijanje daljnjeg liječenja pacijenta koji je postupio protivno odredbama članka 29. I 30. Ovog zakona,
12. Za neizvršenje obveza utvrđenih člankom 41. Ovog zakona,
13. Za nepostupanje sukladno odredbi članka 42., 43. I 44. Ovog zakona,

Članak 56.

Za nepoštivanje obveza i odgovornosti pacijenata propisanih odredbama članka 29. Ovog zakona, pacijentu se određuje novčana kazna koja ne smije prelaziti visinu

novčanog iznosa pune cijene liječenja, odnosno cijene ukupno pružene zdravstvene usluge do trenutka kada je postupio protivno tom članku.

Članak 57.

Za kršenje odredbi iz članka. 35. - 40. Ovog zakona, predviđa se novčana kazna koja ne smije prelaziti ukupnu visinu pune cijene tuženiku (pacijentu) pružene zdravstvene usluge od strane tužitelja (davatelja usluge), od trenutka prvog medicinskog postupka započetog po tužitelju do trenutka prvog kršenja od strane tuženika odredaba navedenih na početku ovog članka.

Članak 58.

Sredstva ostvarena naplatom novčanih kazni po odredbama ovog zakona sud po službenoj dužnosti prosljeđuje u korist nacionalnog fonda za zastupnike prava pacijenata**.

Članak 59.

Primjena kaznenih odredbi ovog zakona ne isključuje kaznenu odgovornost utvrđenu kaznenim zakonom republike hrvatske.

NAPOMENA

****NACIONALNI FOND ZA ZASTUPNIKE PRAVA PACIJENATA osniva Sabor Republike Hrvatske pri Agenciji za zastupanje prava pacijenata.**

Peti dio

PRIJELAZNE I ZAKLJUCNE ODREDBE

Članak 60.

Zdravstvene ustanove dužne su usuglasiti svoju djelatnost s odredbama ovog zakona u roku od 180 dana, od dana njegovog stupanja na snagu .

Članak 61.

Agencija za zastupanje prava pacijenata osnovati će se u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovanjem voditelja agencije, a koji će se u roku od 360 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona organizirati u smislu zastupnika prava pacijenata sa pripadajućim povjerenicima na području cijele republike hrvatske.

Sredstva za provođenje institucionalizacije zastupnika prava pacijenata osigurati će se iz državnog proračuna sukladno članku 54. Ovog zakona.

Članak 62.

Ovaj zakon stupa na snagu i primjenjivat će se od osmog dana, od dana objavljivanja u narodnim novinama.